

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การศึกษานี้ มีความมุ่งหมายที่จะประเมินความเหมาะสมของโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ในด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

วิธีดำเนินการประเมิน

1. การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง โดยมีวิธีการดำเนินการ เป็น 3 ระยะ ได้แก่
 - 1.1 ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มดำเนินงาน
 - 1.1.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)
 - 1.1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)
 - 1.2 ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ
 - 1.2.1 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)
 - 1.3 ระยะที่ 3 การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ
 - 1.3.1 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)
2. ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ คือ
 - 2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองซ้อง จำนวน 7 คน
 - 2.2 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ้อง จำนวน 58 คน
 - 2.3 นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ้อง จำนวน 58 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation)

1.1 แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) โดยสอบถามครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่าใช้ได้

1.2 แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การประเมินสภาวะแวดล้อม เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของประชากรผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบเป็นลักษณะแบบตรวจรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นแบบสัมภาษณ์มีลักษณะแบบตอบอิสระ/ปลายเปิด ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่าใช้ได้

1.3 คู่มือการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านหนองซ้อง ใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์ของลิเคิร์ท พบว่า เท่ากับ 3.83 สามารถนำไปใช้ได้

1.4 คู่มือการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองซ้อง ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผลการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์ของลิเคิร์ท พบว่า เท่ากับ 3.68 สามารถนำไปใช้ได้

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert) โดยสอบถามครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่าใช้ได้

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นแบบสอบถามการประเมินกระบวนการ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 1 ตอน คือ ตอนที่ 1 กระบวนการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert) และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 4 ข้อ คือ 1) กระบวนการบริหารงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย ข้อคำถาม 10 ข้อ 2) กระบวนการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยข้อคำถาม 8 ข้อ 3) กระบวนการนิเทศ

และการประเมินผล ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ และ 4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่าใช้ได้

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

4.1 แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อจะตอบคำถามให้ได้ว่า การดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คัดค้านหรือไม่ การประเมินผลผลิตจะพิจารณาผลลัพธ์ ผลกระทบของโครงการทุกๆ ด้าน ใช้เทคนิคการประเมินผลด้วย ติดตามหลังโครงการเสร็จสิ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดระดับคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 ตามลำดับ และแบบสอบถามปลายเปิด มีความมุ่งหวังเพื่อประเมินผลผลิตตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง โดยแบ่งออกเป็นตอนเดียว จำนวน 5 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่าใช้ได้

4.2 แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน เป็นแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีตอนเดียว คือ ตอนที่ 1 ผลผลิตโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 14 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่าใช้ได้

สรุปผล

ผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง สรุปผลดังนี้

1. ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ดังนี้

1.1 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมการปลูกฝังและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย กิจกรรมการรักษาความสะอาด และกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

1.2 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมด้วยความซื่อสัตย์ และกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ

1.3 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความกตัญญูทวดเวที่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา และกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ

1.4 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมการกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

1.5 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมการประหยัดและออม และกิจกรรมธนาคารความดี

1.6 การจัดกิจกรรมให้นักเรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ กิจกรรมงามอย่างไทย

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า โดยภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับแรก ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย อันดับที่ 2 มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม อันดับที่ 3 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา ที่ตนนับถือ อันดับที่ 4 ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า อันดับที่ 5 มีความซื่อสัตย์สุจริต และอันดับที่ 6 มีความกตัญญูทวดเวที่

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ในด้านสภาพแวดล้อม ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียน ครูและบุคลากร

ทางการศึกษายังไม่มีการประดิษฐ์พระพุทธรูปประจำห้องเรียนและห้องต่าง ๆ ให้ครบถ้วนทุกห้อง ประกอบกับโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่มีการจัดมุมให้ศึกษาพุทธธรรม มุมคุณธรรม จริยธรรมในห้องเรียนที่เหมาะสม จึงทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพิน รอดประพันธ์ (2561 : 105-107) ที่พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของโครงการโรงเรียนคุณธรรม โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการ มีความเหมาะสมและมีความจำเป็นในการแก้ปัญหา ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักการ และเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ไม่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของนิสกร ยมหา (2559 : 107-108) ที่พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤตย์ ไชยวงศ์ (2562 : 6-8) ที่พบว่า ผลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาศึกษา โรงเรียนองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ด้วยกิจกรรม 9 คุณธรรมตามรอยพ่อ ตามรูปแบบ WANGKAPEE Model ด้านสภาพบริบท มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพงศ์ มัตสยะวนิชกุล (2563 : 1) ที่พบว่า ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางลี (วุฒิพันธุ์วิทยา) ปีการศึกษา 2563 โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์พล ทาแก้ว (2563 : 59-65) ที่พบว่า ผลการประเมินด้านบริบท โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษา ของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรัชยา ประจำ (2564 : 111-119) ที่พบว่า ผลการประเมินบริบทของ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPP Model ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกฤณา ปั่นทอง (2564 : 564-565) ที่พบว่า ผลการประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านป่อ) สังกัดเทศบาลเมือง กาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ และคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ในด้านสภาพแวดล้อมโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรม เบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจะมีได้แก่ กิจกรรมการปลูกฝังและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย กิจกรรมการรักษาความสะอาด และกิจกรรม ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจะมีได้แก่ กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม ด้วยความซื่อสัตย์ และกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียน มีความกตัญญูต่อบุคคล ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจะมีได้แก่ กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา และกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ ความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจะมีได้แก่ กิจกรรมการกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจะมีได้แก่ กิจกรรมการประหยัดและออม และ กิจกรรมธนาคารความดีและความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมที่โรงเรียนควรจะมีได้แก่ กิจกรรมงามอย่างไทย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมที่จัดให้กับนักเรียน มีความเหมาะสมสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนบ้านหนองซ้อง ได้ให้ความร่วมมือกันจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นธรรมชาติ สงบ สะอาด ร่มรื่น มีบริบทที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรัชยา ประจำ (2564 : 111-119) ที่พบว่า ผลการประเมินบริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันโดยใช้ CIPP Model ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสอดคล้องของโครงการ กับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ในด้านปัจจัยนำเข้า ปรากฏว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจจะมองเห็นว่าโรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชนและนำไปใช้ในการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

และค่านิยมที่พึงประสงค์น้อย ประกอบกับการใช้อาคารสถานที่เหมาะสมเกิดประโยชน์กับการดำเนินงานของโรงเรียนและการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร จึงทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพิน รอดประพันธ์ (2561 : 105-107) ที่พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ การประเมินชิป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ งบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิศากร ยมหา (2559 : 107-108) ที่พบว่า ปัจจัยนำเข้าของโครงการมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 12 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ งบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤตย์ ไชยวงศ์ (2562 : 6-8) ที่พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ด้วยกิจกรรม 9 คุณธรรมตามรอยพ่อ ตามรูปแบบ WANGKAPEE Model มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพงศ์ มัตสยะวนิชกุล (2563 : 1) ที่พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางลี่ (วุฒิพันธุ์วิทยา) ปีการศึกษา 2563 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด โดยบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเป็นอย่างดี อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนจัดทำโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่องชัดเจน และผู้บริหารกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบโครงการได้อย่างชัดเจน อยู่ในลำดับต่ำสุด ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์พล ทาแก้ว (2563 : 59-65) ที่พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรชยา ประจำ (2564 : 111-119) ที่พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันโดยใช้ CIPP Model ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกฤณา ปั่นทอง (2564 : 564-565) ที่พบว่า ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น

ของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ และคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านกระบวนการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ในด้านกระบวนการ ปรากฏว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน การดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ประเมินผลดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน ทั้งก่อนการดำเนินโครงการ ขณะดำเนินการ และเสร็จสิ้นโครงการ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพิน รอดประพันธ์ (2561 : 105-107) ที่พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ การประเมินซิป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ขณะดำเนินงานตามโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการเมื่อ พบว่า บกพร่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รูปแบบการจัดกิจกรรมในโครงการช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิศากร ยมหา (2559 : 107-108) ที่พบว่า กระบวนการดำเนินงานตามโครงการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัยมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และระดับมาก 8 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ขณะดำเนินงานตามโครงการมีการแก้ไข ปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการเมื่อพบว่าบกพร่อง ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤตย์ ไชยวงศ์ (2562 : 6-8) ที่พบว่า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ด้วยกิจกรรม 9 คุณธรรมตามรอยพ่อ ตามรูปแบบ WANGKAPEE Model มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพงศ์ มัตสยะวนิชกุล (2563 : 1) ที่พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation) ของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางลี่ (วุฒิพันธุ์วิทยา) ปีการศึกษา 2563 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด โดยผู้บริหารมีการประเมินขั้นตอนการดำเนินงานและนำผลไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพต่อไป อยู่ในลำดับสูงสุด

รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีการวางแผนในการดำเนินงานโครงการ และผู้บริหารแก้ไขปัญหาคุอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามโครงการได้อย่างเหมาะสม อยู่ในลำดับต่ำสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์พล ทาแก้ว (2563 : 59-65) ที่พบว่า ด้านกระบวนการ ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรัชยา ประจำ (2564 : 111-119) ที่พบว่า ผลการประเมินกระบวนการของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันโดยใช้ CIPP Model พบว่า 1) ผลการปฏิบัติกิจกรรมที่ดำเนินการในโครงการ โดยรวมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม 2) กระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกุณา ปั่นทอง (2564 : 564-565) ที่พบว่า ผลการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารโครงการ และคณะกรรมการดำเนินโครงการ พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ด้านผลผลิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ในด้านผลผลิต ปรากฏผลดังนี้

4.1 การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ในด้านผลผลิต โดยภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนสะอาด ร่มรื่น อบอุ่น เอื้อต่อการเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพิน รอดประพันธ์ (2561 : 105-107) ที่พบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินซีป (CIPP Model) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ อยู่อย่างพอเพียง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ซื่อสัตย์สุจริต และเมื่อเรียงลำดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ อยู่อย่างพอเพียง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ ความมีวินัย และซื่อสัตย์สุจริต และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิศากร ยมทา (2559 : 107-108) ที่พบว่า ผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีสติและละเอียดรอบคอบ

ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบ ส่วนคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤตย์ ไชยวงศ์ (2562 : 6-8) ที่พบว่า ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาศึกษา โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ด้วยกิจกรรม 9 คุณธรรมตามรอยพ่อ ตามรูปแบบ WANGKAPEE Model มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์พล ทาแก้ว (2563 : 59-65) ที่พบว่า ด้านผลผลิต ผลการประเมินโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกุณา ปั่นทอง (2564 : 564-565) ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนก่อน และหลังการดำเนินโครงการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ) สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี พบว่า หลังดำเนินโครงการ นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าก่อนดำเนินโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง ในด้านพฤติกรรมนักเรียน (ผลลัพธ์) ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสถานศึกษา สังคม และประเทศชาติ ได้มีการใช้เวลาทั้งส่วนตนส่วนรวมให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพงศ์ มัตสยะวนิชกุล (2563 : 1) ที่พบว่า ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางลี (วุฒิพันธุ์วิทยา) ปีการศึกษา 2563 ด้านผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด โดยด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในลำดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในลำดับต่ำสุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรัชยา ประจำ (2564 : 111-119) ที่พบว่า ผลการประเมินผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันโดยใช้ CIPP Model พบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ได้แก่ คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน โดยรวมอยู่ในระดับดีมากพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การหลักเลี้ยวอบายมุข คุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับดีมากพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีวินัย และคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความกตัญญูกตเวที

ข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนบ้านหนองซ้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูจัดมุมให้ศึกษาพุทธธรรม มุมคุณธรรม จริยธรรม ในห้องเรียนอย่างเหมาะสม

1.2 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีการประดิษฐ์พระพุทธรูปประจำห้องเรียน และห้องต่างๆ ให้ครบทุกห้อง

1.3 โรงเรียนควรพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานโครงการ และเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ หลากหลายวิธีการอย่างเหมาะสม

1.4 โรงเรียนควรจัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์เพียงพอสำหรับการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

1.5 โรงเรียนควรส่งเสริมการใช้อาคารสถานที่ที่เหมาะสมเกิดประโยชน์กับการดำเนินงานของโรงเรียนและการดำเนินงานตามโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

1.6 โรงเรียนควรขอรับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชนและนำไปใช้ในการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

1.7 โรงเรียนควรวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

1.8 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ อย่างต่อเนื่อง

1.9 โรงเรียนควรดำเนินงานตามปฏิทินปฏิบัติงานทุกขั้นตอน และนำผลการประเมินมาใช้ในการนิเทศหรือพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีคุณภาพ

1.10 โรงเรียนควรพัฒนาโรงเรียนให้ได้รับการยกย่องในการพัฒนาโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

1.11 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง ร่วมมือกับโรงเรียนในการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตลอดไป

1.12 โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติตนดีตรงตามความเป็นจริง ทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

1.13 โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนเกี่ยวกับการใช้เงิน และทรัพย์สินทั้งส่วนตน
ส่วนรวมให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า

1.14 โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินโครงการครั้งต่อไป

2.1 ควรประเมินผลการดำเนินงานโครงการอื่น ๆ ของโรงเรียนด้วยรูปแบบเทคนิควิธี
แนวคิดของนักประเมินโครงการท่านอื่น ๆ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการที่เอื้อต่อการดำเนินงานตาม
โครงการในโรงเรียนต่าง ๆ หรือในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อหารูปแบบใน การส่งเสริมสนับสนุนที่
เหมาะสม

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการเสริมสร้าง
คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ กับโรงเรียนที่ใช้นวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบวิธีอื่น ๆ
ที่มีผลต่อคุณลักษณะของผู้เรียน